

ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО ШКОЛИ – КОМПЛЕКСНЕ ПОНЯТТЯ

«Чи готова моя дитина до школи, до шкільного навчання?». Це головне питання, яке постає перед батьками 6-7-річних дітей. Найчастіше під такою готовністю дорослі вважають вміння дитини читати, рахувати, писати. Але насправді готовність дитини до навчання охоплює значно ширше коло питань.

Необхідно одразу розділити поняття педагогічної і психологічної готовності дитини до школи.

Педагогічна готовність — це запас знань, умінь і навичок, наявний у дитини на момент вступу до школи. Під цим, як правило, мається на увазі вміння переказувати, читати, рахувати, однак **це не дає змоги спрогнозувати успішність навчання навіть на найближчий час.**

Психологічна готовність — це якісна своєрідність інтелектуального розвитку дитини і деяких особливостей її особистості, без яких неможливо успішно навчатися в масовій школі. Сформованість цього рівня надзвичайно важлива. В психології виділяють такі взаємопов'язані компоненти психологічної готовності дитини до шкільного навчання: мотиваційна, фізіологічна, інтелектуальна, емоційно-вольова та соціальна.

- **Мотиваційна готовність** виявляється у настроях дитини, її прагненні, бажанні йти до школи, яке поєднується з тим, як дитина уявляє вимоги школи, наскільки готова змінити свою дошкільну, ігрову позицію.

- **Фізіологічна готовність** означає достатній рівень розвитку психофізіологічних (рівень сформованості дрібної моторики), фізіологічних (ріст, вага, кількість постійних зубів) й анатомо-морфологічних функцій і структур дитячого організму, стан здоров'я (фізіологічна зрілість). Цей рівень повинен забезпечити витримання дитиною відповідних навантажень і стимулювати до подальшого розвитку. Важливою складовою даної компоненти є соматичне і психічне здоров'я дитини, сформованість навичок здорового способу життя.

- **Інтелектуальна готовність** пов'язана з відповідним рівнем розвитку пізнавальної сфери дитини. Але не лише з рівнем, який досягнуто: важливим є фактор здатності цієї сфери до подальшого розвитку, утворення вищих психічних функцій, нових між функціональних психологічних систем.

- **Емоційно-вольова готовність** визначається рівнем сформованості довільності основних психічних процесів та поведінки, само організованістю, зосередженістю, умінням контролювати свої емоції.

- **Соціальна готовність** означає адекватність дитини, її здатність жити і розвиватися в соціальному оточенні, мати відповідні навички комунікації, соціальну компетентність (вербальну активність, виконання вимог та дотримання правил поведінки, відстоювання власної позиції, прийняття рішень, орієнтація у просторі та часі).

Рівень розвитку психологічної готовності дитини до шкільного навчання є дуже важливим показником. Для шестирічних дітей з високим рівнем психічного розвитку найбільш типовим є кооперативно-змагальний характер спілкування з однолітками, довільність у сфері взаємодії з дорослими та відкриття дитиною своїх переживань у сфері самосвідомості, крім того, принципово важливим є:

- сформовані прийоми ігрової діяльності, розвинена соціальна активність, засвоєні моральні та поведінкові норми; розвинена уява;
- високий рівень наочно-образного мислення, пам'яті, мовлення.

Важливі також:

- **ЗАГАЛЬНА ОБІЗНАНІСТЬ (ЗАПАС ЗНАНЬ).** Вміння розповісти про себе, батьків, місто, пори року, рослини, тварини, овочі і т.п.

- **УВАГА:** Знайти розбіжності між малюнками; Знайти пару предмету;

- **ПАМ'ЯТЬ** (зорова, слухова);

- **МИСЛЕННЯ** (вміння робити умовиводи, висновки, аналізувати, порівнювати). Знайти, чим подібні і чим відрізняються предмети; Узагальнити групу предметів; Вміння порівнювати предмети за розміром, формою, орієнтуватися у просторі, керуючись поняттям "далі-ближче", "вгорі-внизу", "праворуч-ліворуч", "більше-менше" та ін.

- **МОВЛЕННЯ:** Фонематичний слух (правильна вимова всіх звуків мови). Вміння за серією малюнків скласти оповідання.

- **РОЗВИТОК ДРІБНОЇ МОТОРИКИ РУКИ:** Вміння скопіювати дане зображення предмету, напису.

- **ДОВІЛЬНІСТЬ ПОВЕДІНКИ:** Здатність вислухати дорослого, правильність виконання завдань.

- **БАЖАННЯ ІТИ ДО ШКОЛИ.**

Таким чином психологічна готовність до шкільного навчання – це різнобічна характеристика дитини, за допомогою якої можна дістати уявлення про рівень загального розвитку майбутнього школяра, про ті психологічні якості, які матимуть вирішальне значення для успішності на початковому етапі навчання.